

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Václava Novotného a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce: **Ch. S.,** zastoupeného JUDr. Hanou Benešovou, advokátkou se sídlem v Praze, Sokolovská 124, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra,** Nad Štolou 3, Praha 7, o udělení azylu, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 2. 4. 2004, č. j. 30 Az 26/2003 - 25,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozsudkem ze dne 2. 4. 2004, č. j. 30 Az 26/2003 - 25, zamítl Krajský soud v Hradci Králové žalobu žalobce – stěžovatele proti rozhodnutí ministra vnitra ze dne 3. 4. 2003, č. j. OAM-4258/VL-10-K03-2002, kterým žalovaný neudělil stěžovateli azyl z důvodu nesplnění podmínek uvedených v § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) a současně vyslovil, že se na stěžovatele nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 téhož zákona.

Proti výše uvedenému rozsudku krajského soudu podal stěžovatel včas kasační stížnost.

Stěžovatel v kasační stížnosti namítá nezákonnost napadeného rozhodnutí žalovaného spočívající v nesprávném posouzení situace stěžovatele v zemi původu. Stěžovatel nepopírá,

že důvodem jeho žádosti o azyl byla především ekonomická situace jeho a jeho rodiny, nemožnost zajistit si práci a možnost obživy pro něho a jeho staré rodiče, o které se stará. Tato nemožnost zajistit si práci není jím zaviněná, ale vyplývá ze situace země jeho původu, kde je velké množství lidí a práce nedostatek. Stát se nikterak nestará o zabezpečení alespoň základních potřeb lidí a jejich důstojné živobytí. Domnívá se proto, že splňuje podmínky pro udělení humanitárního azylu ve smyslu ustanovení § 14 zákona o azylu, i když si je vědom toho, že na jeho udělení není právní nárok.

Dále stěžovatel má za to, že nebyla správně posouzena existence překážek vycestování cizince, tj. nelze učinit závěr, že v případě návratu by nenáležel k osobám ohroženým skutečnostmi zakládajícími překážky vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Jeho situaci nelze dnes podřadit pod žádný případ uvedený v citovaném ustanovení, nicméně lze jen těžko konstatovat, že nebezpečí v zemi, kde porušování lidských práv je všeobecně známé, nehrozí.

Stěžovatel navrhuje rozsudek krajského soudu zrušit a věc vrátit k dalšímu řízení. Zároveň žádá, aby jeho kasační stížnosti byl přiznán odkladný účinek.

Žalovaný se k podané kasační stížnosti vyjádřil dne 25. 5. 2004, kdy ve svém podání popřel oprávněnost kasační stížnosti, odkázal na správní spis, zejména na vlastní podání a výpovědi stěžovatele. Navrhuje zamítnutí podané kasační stížnosti. S přiznáním odkladného účinku nesouhlasí.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené rozhodnutí v souladu s ust. § 109 s. ř. s., a dospěl k závěru, že výše uvedená námitka stěžovatele spočívající v nesprávném posouzení jeho žádosti není důvodná.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je o kasační stížnosti rozhodováno přednostně. Navíc je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) – ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Z předloženého spisového materiálu Nejvyšší správní soud zjistil, že řízení o udělení azylu bylo zahájeno dne 15. 9. 2002 na základě žádosti, v níž jako důvod žádosti o azyl stěžovatel uvedl, že svoji vlast opustil v únoru 2002 z ekonomických důvodů. Ve vlastnoručně psaném prohlášení výše uvedené potvrdil a dodal, že si vypůjčil peníze na vysoký úrok a není schopen částku vrátit. Upřesnil, že na vesnici není možné si vydělat a taktéž zdraví rodičů není dobré. Pohovor dne 1. 4. 2003 byl proveden za přítomnosti tlumočníka z čínského jazyka. Stěžovatel do protokolu znovu zopakoval důvody uvedené v žádosti o azyl a dále uvedl, že odjel do ČR s úmyslem opatřit si finanční prostředky, přičemž cílem jeho cesty bylo Španělsko. Stěžovatel sdělil, že není a nikdy nebyl členem

žádné politické strany nebo jiné organizace. K důvodům odjezdu upřesnil, že jeho život byl v Číně těžký, nebyl nikde zaměstnán, od ukončení školní docházky pomáhal na poli svým rodičům. V případě návratu do vlasti předpokládá ekonomické potíže v souvislosti se splácením dluhu.

Žalovaný na základě provedeného správního řízení vydal dne 3. 4. 2003 rozhodnutí, kterým stěžovateli neudělil azyl z důvodu nesplnění podmínek uvedených v § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona o azylu a současně vyslovil, že se na stěžovatele nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 téhož zákona. V odůvodnění svého rozhodnutí konstatoval, že důvodem odchodu stěžovatele byly ekonomické problémy vyvolané jeho nezaměstnaností a obtížemi při splácení vypůjčených peněz. V průběhu správního řízení stěžovatel neuvedl žádnou konkrétní skutečnost, kterou by prokázal, že byl pronásledován ve své vlasti z důvodů právně relevantních pro udělení azylu ve smyslu ustanovení § 12 zákona o azylu. Podmínky pro udělení azylu dle ustanovení §13 odst. 1,2 a ustanovení § 14 žalovaný taktéž neshledal. Současně vyslovil, že se na stěžovatele nevztahuje ve smyslu § 91 zákona o azylu překážka vycestování.

Proti předmětnému rozhodnutí podal stěžovatel dne 28. 5. 2003 žalobu. V této žalovanému stěžovatel vytkl celou řadu procesních pochybení. Dle jeho názoru splňuje podmínky pro udělení azylu dle ustanovení § 12 zákona o azylu a taktéž se na něj vztahují překážky vycestování ve smyslu ustanovení § 91 citovaného zákona. Část rozhodnutí žalovaného, ve které žalovaný rozhodl o neudělení humanitárního azylu napadl stěžovatel z důvodu jejího nedostatečného odůvodnění.

Krajský soud v Hradci Králové žalobu zamítl kasační stížností napadeným rozsudkem. Krajský soud dospěl k závěru, že žalovaný vydal napadené rozhodnutí v souladu se zákonem, aniž by shledal vady vytýkané stěžovatelem. Soud konstatoval, že stěžovatel nesplňuje podmínky pro udělení azylu. Taktéž se vypořádal s námitkou stěžovatele ohledně nedostatku odůvodnění neudělení humanitárního azylu. V odůvodnění rozsudku zdůraznil, že na udělení humanitárního azylu není právní nárok a správní orgán o něm rozhoduje na základě správního uvážení. Tuto část rozhodnutí přezkoumává soud pouze po formální stránce a zkoumá, zda správní orgán nepřekročil meze stanovené zákonem. Rozhodnutí žalovaného o neudělení humanitárního azylu dle ustanovení § 14 zákona o azylu je v posuzovaném případě v souladu se zákonem. Žalovaný měl dostatek podkladů pro rozhodnutí ve smyslu § 14 zákona o azylu a posoudil neudělení azylu v mezích stanovených zákonem.

K námitce o naplnění podmínek pro vztažení překážek vycestování ve smyslu ustanovení § 91 zákona o azylu soud uvedl, že žalovaný postupoval v souladu s citovaným ustanovením, neboť z informací o zemi původu a z údajů uváděných stěžovatelem nelze učinit závěr, že by stěžovatel náležel k osobám ohrožených skutečnostmi, zakládajícími překážky vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu.

Důvody udělení azylu jsou upraveny ustanoveními § §12 až 14 zákona o azylu.

Azyl ministerstvo udělí dle § 12 zákona o azylu ve znění platném v rozhodném období cizinci, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

V kasační stížnosti stěžovatel, ačkoliv tak nečiní odkazem na konkrétní stižní důvod uvedený v ustanovení § 103 s. ř. s., uplatňuje, jak je patrno z obsahu kasační stížnosti, důvod obsažený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Dle ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.

Tvrzenou nezákonnost podle § 103 odst.1 písm. a) s. ř. s. spatřuje stěžovatel v nesprávném posouzení situace stěžovatele v zemi původu. Stěžovatel má za to, že splňuje podmínky pro udělení humanitárního azylu a existenci překážek vycestování.

Námitky stěžovatele neshledal Nejvyšší správní soud důvodnými.

S námitkou stěžovatele ohledně neudělení humanitárního azylu dle ustanovení § 14 zákona o azylu se soud již vypořádal v odůvodnění svého rozsudku. Shodně s názorem krajského soudu Nejvyšší správní soud neshledal, že by žalovaný rozhodl o neudělení humanitárního azylu v rozporu se zákonem. Žalovaný nepřekročil meze správního uvážení a své rozhodnutí taktéž dostatečně odůvodnil.

Obecně lze pak poukázat na skutečnost, že udělení tzv. humanitárního azylu neboli azylu z humanitárního důvodu podle § 14 zákona o azylu je věcí volné úvahy příslušného orgánu státní správy včetně úvahy o tom, zda jde o případ hodný zvláštního zřetele, protože na udělení azylu z humanitárního důvodu není právní nárok. Žadatel o azyl tudíž neudělením azylu z humanitárního důvodu nemůže být zkrácen ve svých právech. Institut „případu hodného zvláštního zřetele“ je neurčitým právním pojmem, avšak vlastní rozhodnutí správního orgánu humanitární azyl udělit či nikoliv, je výsledkem správního uvážení.

Soudu nepřísluší přezkoumávat, zda zde byly humanitární důvody či nikoli, to je věcí oprávnění správního orgánu. Soud rozhodnutí o humanitárním azylu přezkoumává pouze z hlediska dodržení příslušných procesních předpisů, věcně jen v tom směru, zda správní orgán nepřekročil meze stanovené zákonem. Pokud správní orgán řádně zjistil a posoudil jak osobní situaci stěžovatele, tak i stav v jeho zemi, a pokud z nich sám nevyvodil důvody pro udělení humanitárního azylu, je takové rozhodnutí v jeho pravomoci, zejména, když stěžovatel ve správním řízení ani žádné důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu sám neuváděl. Problémy stěžovatele způsobené nezaměstnaností a splácením dluhu vůči věřiteli ani tíživou hospodářskou situaci v Čínské republice, která postihuje všechny její občany, nelze bez přistoupení dalších okolností hodných zvláštního zřetele vnímat jinak nežli jako důvody ekonomické, nepostačující k udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. Právně významnou pro zjištění naplnění zákonných podmínek pro udělení humanitárního azylu se jeví vždy konkrétní situace stěžovatele. Stěžovatel se nesprávně domnívá, že důvody, pro které opustil vlast jsou ve vztahu k udělení humanitárního azylu relevantní.

Taktéž námitku nesprávného posouzení, zda se na stěžovatele vztahuje překážka vycestování, uplatnil stěžovatel již v žalobě. Stejně jako v kasační stížnosti pouze v obecné rovině namítal, bez toho aniž by svá tvrzení podpořil jakýmikoliv důkazními prostředky, že jsou v jeho případě splněny podmínky pro existenci překážek vycestování ve smyslu ustanovení § 91 zákona o azylu. Soud se s námitkou stěžovatele náležitě vypořádal (viz výše)

a předmětnou část rozhodnutí žalovaného shledal dostatečnou, učiněnou na základě řádně zjištěného skutkového stavu.

Nejvyšší správní soud se s názorem krajského soudu plně ztotožňuje. Na základě tvrzení stěžovatele v průběhu správního řízení, kdy v žádosti o azyl na otázku žalovaného č. 30, uvedl, že se v případě návratu do vlasti ničeho neobává, a v pohovoru konaném dne 1. 4. 2003 pouze vyjádřil obavy ohledně těžkého života, neboť nebude moci vrátit vypůjčené peníze, a na základě informací o dodržování lidských práv v Číně, které si žalovaný pro účely vydání rozhodnutí ve věci opatřil, a se kterými stěžovatele žalovaný řádně seznámil, nemohl žalovaný dospět k jinému závěru, než který vyslovil ve svém rozhodnutí, a to, že se na stěžovatele překážky vycestování nevztahují.

Důvod uvedený v kasační stížnosti stěžovatele podřazený pod ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., nebyl prokázán, a proto Nejvyšší správní soud podanou kasační stížnost podle ust. § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

Protože stěžovatel neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.). Žalovanému Ministerstvu vnitra ČR, které bylo v řízení úspěšné, náklady řízení nevznikly, respektive je neúčtovalo, a proto rozhodl soud o nákladech řízení, jak výše uvedeno.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. 2. 2005

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu